ADRIAN PĂUNESCU

invitaților mei de mîine

Invitații mei, fructe-ale zilei de mîine,
Scoleți vă rog, lăsați-vă paltoanele pe sală,
Poftiți la masă, vă primesc de gală
Dau sarea care-nflăcărează pîine.

Luați fiecare cîte-o cană-n brațe,
Și cîte-un stup de albine nervoase.
Încep zăpezile să se agațe
Cu alb, de vulturi și de case.

Invitații mei de mîine, abur de brazdă,
Cheluiți pînă cînd va veni, turbulent,
Sufletul meu emoție și gazdă
La voi, prin stele de eșapament.

Invitații mei de mîine de la ursită,
Să-l așteptați cu lauri pe cel ce vă invita.

marea și marmura

Tînăr pe insule trec,
Prin cariere alerg,
Monștri de ape revăd,
Busturi de marmură văd,
Marmura înmărmurind,
Mările înțărmurind.

Cine mi-a dat acest har
De-a-mi consuma în zadar
Sîngele greu, mărmurar,
Sufletul meu insular?

Poate părintele alb
Cu-ntregul cosmos în cap,
Poate părintele brun
Cu tot pămîntul în sîn.

Tînăr voi fi pînă cînd
Dus pe reclame de vînt,
Sufletul va-ngreuia
Marea și marmura mea.

orbul

Și acel orb e ca un cal
În copleșire de potcoave,
Ceva-l oprește nesfîrșit
Cu fața ochiului să afle.

Închis într-o uitare deci,
Nepăsător trăindu-și rana,
El trece printre lucruri reci,
Continuindu-le cu geana.

ION CHIRIAC

întinderea valurilor

Sînt tînăr!
Izvoarele lăuntrice ar putea să mă-nece
Nu mările, nici oceanele,
Munții aceștia de apă-n mișcare
Munții aceștia pe care-i pot întinde
Ca pe o față de masă la ospăț.

Eu m-am visat trăgînd
De marginea de apă-a Mării Negre
Pînă s-a-ntins și s-a văzut în depărtări
Pești mari deasupra rămăseseră-n aer
Din valurile ridicate de furtună și-au surîs,
Au ris cînd le-am redat luciditatea
Și din nou
Puterea de-a menține marea vie.

Nu-i vis! I-un fapt care-o să vină
Plutirea-n fericire!
Eu știu o armă care s-a făcut femeie
Dormind ling-un soldat ce se culcase
În cîmp, de-a dreptul într-un lan de grîu,
O armă care s-a făcut femeie
Cu gură dulce, sîni și coapse.

ulciorul

Ulcioare cumpărați!... Hai la ulcioareee!...
Cel care strigă, poartă haină prăfuită
Și bocanci de marmoră,
Mustață neagră
Degete tocite...
Ulcioaree!...
Tulbură iarmarocul vocea lui,
Îmbrobodește femeile peste urechi
Legîndu-le broboada sub bărbie
Și le ascunde-n el pentru noi forme
Ale lutului în care vinul se simte odihnit.

Și lumea cumpără ulcioare
Ulcioarele în care toată vara
Șerpi și șopîrle au dormit reamintindu-și
Viața lor caldă înainte
De a ieși din ouă
Înainte de a se răcori de tot
Sub solzii lor de gheață.

Mișună iarmarocul ca un mușuroi.
Se face către olar cărări de oameni.
Se-ncearcă sunetul ulciorului
Lovindu-se cu buricul degetului
Sunetul vieții e
Sunetul vieții cînd ne cade-n simțuri

Noi nu murim!
De spargem sau ne facem
Lut negru sau cenușă, putrezim.
Inima greier ni se face căci mereu
În jurul greierului văd un om de ceață
Nimic nu se păstrează ci se dăruie
Nimic!
Iată ulciorul, lutul
Care trecînd prin foc ne ține minte!
Cumpărați!
Orice s-ar zice
Uitarea nu poate place nimănui.

NICOLAE ȚAȚOMIR

ca o cometă clipa...

Ca o cometă clipa
Brăzdează cerul meu.
La început, aripa
De foc spre apogeu:

O arăcere-n spirală,
Un clatec, un parfum...
Apoi, pe bolta goală,
Spirala unui fum!

electra

Crin troged de candoare, tu, fatimă gingașă,
Pe treptele Eladei urcai cu pasul pur
Cînd ura Clytemnestrei, pălanjen în azur,
Zvîrli peste Agamemnon o plasă ucigașă.

Sub illitul sumbru al clipelor funeste
În plasa urii, iată, și inima-ți căzu.
Lîngă mormînt alături de tatăl tău ești tu,
Ca să-ți renegi candoarea alături de Oreste.

PETRE STOICA

bicicletele

Soarele crește din linfina nopții
și desenează pe pieptul pămîntului
milioane de drumuri:
păsările strigă amețită de lumină,
pietile se deschid și bicicletele
pornesc să înconjure pămîntul,

și pămîntul descrește
sub roțile lacome
ce înghit una după alta distanțele.

La răscruci de drumuri
bicicletele se salută între ele
cu glasul limpede al clopoțeilor
și clopoțeii întreabă curioși:
— Incotro îți duci pe umeri stăpînul?
— Dar tu?
— Și tu?...

Bicicletele se despart,
se avîntă spre cutreierea uzinei,
bent coboară colinele galbene
încetinde-și cursa lîngă sonde.
O bicicletă cu moriască veselă
aleargă, ocolește pîlcul stejarilor
și lasă îndrăgostitul în fața
casei îmbrăcată-n glicină...

Aleargă, aleargă anonime.
Slăt cal și automobil și rachetă!

Pornesc o dată cu zorile parfumate,
Înfruntă ploaia, demonii prafului,
vîntul le dă o mînă de ajutor
să zboare mai repede:
și nu obosesc niciodată bicicletele,
pînă și noaptea aleargă pe Calea Lactee
în visul copilului.

zi de primăvară

Da, și pîinea are acuma alt gust.

Cu aliniere deschidem ferestrele mari,
pendulele se transformă în aripi de cal —
o, intră în cameră iz de lemne umede
și aerul e iute ca piperul măcinat.

Cufundați în tăcere de fum
privim minunându-ne cum
umbrele se retrag de pe obiectele reci
și lumina sporește arătînd pe covor
scrum cu mărlini și grîuoni,
deschidem și dulapuri, uriașe sertare,

ca-ntr-un adînc marin
stau aici somnoloente epave de care
ne-am despărțit cu nepăsare cîndva:

sînt mărgele de sticlă, versuri, flori ceruite.
o, plecați, plecați amintiri!

De pretutindeni
cu nostalgia melodiei de gramofon
crește strigăt proaspăt de pasăre,
zis de femeie la treizeci de ani,

și pe măsură ce ziua devine mai clară
zambilele potrivite frumos în pahar
se înclină blînd peste palma
cu reflexe de jar.

• cicerone cerneguru

două schițe de

focul în chipul a meșteșugului de sus

Furtuna izbucni din senin, pe neașteptate, cînd Himera se legă de Celălalt ca boala de om sănătos:

— De ce te-ai jucat cu focul?

Celălalt tăcu, pentru că *nu avea ce să răspundă*. De fapt, nici nu înțelegea ce vrea de la el și, de aceea, se mărgini să schițeze un zîmbet de circumstanță. Gîndind altfel, Himera își formulă judecata la fel;

— Vezi că *nu ai ce să răspunzi*?!

— Sigur că... *nu am!*

Apoi, după ce își dădu seama că-i vorbește serios:

— Glumești!

— De loc!

— Dar — nu vezi? — vatra e rece ca gheața, pentru că n-a fost făcut focul în ea niciodată. În ceea ce mă privește, am crezut că nici nu ne va fi frig vreodată ca să simțim nevoia să ne încălzim altcumva, că...

Himera îl întrerupse exteriorizînd un surîs sincer nefericit;

— Știam că în argumentații ești neîntrecut.

— „Argumentații"? Hm!...

Și amîndoi avură nevoie de pauză.

— Astea-s dovezi!

Insă Himera continua să zîmbească cu neîncredere. Celălalt se rupse în lăuntrul lui.

— Dovezi — da! Și strigă surd: E rece! E rece!! E rece!!! Apoi, după ce răsuflă o dată prelung: Deschide ochii mari! Convinge-te înainte de a vorbi!

Himera închise ochii.

— Nu e nevoie să mă convingi. Voi, cei care înșelați, aveți grijă întotdeauna să salvați aparențele. Pe mine aparențele nu mă înșeală.

Celălalt mai încercă:

— Te înșeli!

Dar încercase zadarnic.

— Tu mă înșeli!

— Așa nu putem discuta — spuse, istovit, celălalt. Nici nu ar avea rost să mai discutăm așa!... Și părea hotărît să se închidă în sine, cu riscul de a lăsa impresia unei capitulări în fața evidenței. Totuși, „evidența" aceasta nu era nicăieri; el se știa nevinovat. Și nevinovăția este ființa

a meșteșugului de sus

Inginerul veni pe șantier călcînd apăsat. Inghițise un băț și ținea gîtul drept, țîșnit dintre umeri mai lung și mai gros — ca o tulpină vînjoasă. Mîinile îi atîrnau mai mari și mai grele pe lîngă trup, pendulînd în contrasens cu picioarele, pe care le azvîrlea din genunchi ca pe niște bucăți egale de lemn. Privea fix înainte și parcă, totuși, nicăieri, fără să vadă ceea ce privea sau văzînd lucrurile dublate în contur.

Inconjură movila de nisip, se prinse cu mîinile de bara metalică zvîcnind scurt în sus și turnul ascuțit al poștei din apropiere, cea mai înaltă dintre clădirile vechi ale orașului, alunecă pe cer zgîriind în albastru. La etajul patru, ochiul se afla exact în vîrful turnului — linia care le unea făcînd bisectoare în cumpăna orizontului. Abia de aici omul începea să urce peste vechiul oraș și, cu fiecare etaj, acul de țiglă roșie înțepa tot mai aproape cîmpia înconjurătoare.

Fața inginerului se destinse. Privi mîndru țepușa culcată la pămînt și zîmbi disprețuitor: ce știu ei!...

Urcă mai mult. Fu solicitat la etajul șapte să dea unele indicații. Nu rămase decît cîteva clipe. Voia să se vadă sus, să-i domine de la înălțimea la care ajunsese construcția și să le rîdă în nas — știa el cui!

Oare ce i-o fi apucat pe toți să-și toace la cap?... Care de care să se arate mai deștept! El nu dăduse greș niciodată.

Se întîlni pe schele cu un maistru de lucrări.

— Tovarășe inginer, la etajul nouă...

Altul care se află în vorbă!

— Ce-i cu etajul nouă?! întrebă răstit. Vedeți-vă de treaba voastră! V-a cerut cineva părerea?

I se urcă tot sîngele la tîmple; îl simțea alergînd fierbinte în sus. Sub pielea obrajilor, mușchii, înțepeniți crispați. Mîna se încleșta mai tare pe bara de metal și piciorul se odihni curînd pe platforma de scînduri de la etajul nouă. Respiră adînc, vremea

trasatorii

O sută de metri lungime și vreo cincisprezece sau poate șaisprezece în lățime. Asta-i planșeta trasatorilor.

O femeie cum în vîrstă mătura calm, cu mișcări ce se repetau la nesfîrșit, o pustiuse descompusă de orice fel de șpîci subțiri, indispensabile aici. Intr-un capăt Ion Stanciu și Petrică Dumitriu jucau tenis de masă cu încă doi muncitori. Era pauza de prînz și femeia aceea mătura strîngînd într-un stratul uniform un soi de talaș de lemn celui care rămîne de obicei în urma parchetarilor.

— Acum, tale-o acum!...

Mingea albă de celuloid tresare o clipă și se răzgîndește. Dezaprobare.

— Hm! Dacă o dădeai tăiată...

Masa de ping-pong e așezată la cel puțin patruzeci și cinci de pași, lumina bate pîzîit și definește doar contururile celor animați de joc.

Apadar vapoarele se nasc întîi și întîi aici. In urma măturii podeaua vopsită într-un gri odihnitor scîrțîește de cîți papuci au tot bătut-o. Arată ca o punte de croaziră.

Parcă invită la dans.

Pînă aici am urcat prin hala de construcții navale vreo 30 sau 40 de scări. Cînd foarfeca de jos merge în plin, podeaua vibrează, se arcuiește. Nu-i exclus ca vibrarea asta să vină de la ciocanul cu aburi al fierăriei.

— Vara-i cald. Trasatorii lucrează în slip. Intr-o aripă este și un duș. Iarna în schimb, e frig.

Și inginerul Costică Rapotan emite ipoteze:

— Eu cred că trasajul a fost cocoțat aici din pricina luminii. Altă rațiune nu văd. Lumina invadează din toate părțile și dă la iveală o sumedenie de linii pornind dintr-un punct anume, arcuindu-se elegant, întretăindu-se neașteptat, oprindu-se brusc în dreptul unei cifre. Paralele și arcuri de cerc perfecte, drepte singulare zgîriate direct în vopseana planșetei cît un salon de recepții. Ne aflăm parcă în camera hărților, avînd desfășurate la picioare căile de apă ale pămîntului, contururile fără de noimă ale uscatului, petele albastre, mestrăbătute de aceste linii, cuprinse de singurătatea și necunoscutul lor.

— Pe planșeta asta se găsește cargoul de 4.500 tone, cargoul de cherestea. Iar acum, — maistrul Dinu face un semn ca o invitație, — așternem mineralierul de zece mii de tone.

Zgîrieturile acestea vor să însemne între altele un fel de măsură etalon. Cînd ceva nu-i în regulă pe calele de lansare disputele se stîrșesc firesc, sus, la trasaj unde ultimul drept de replică îl au aceste zgîrieturi ce închipuie formele complexe care dau vasului contururile acelea nelămurite nicăieri în altă parte.

Tălpile maistrului Dinu, cu papucii pe care oricine pășește în imperiul limitor răsucite după niște legi ale armoniei și trăiniciei trebuie neapărat să-i încalțe, stăteau pe niște cifre cu o indicație precisă. Așteptăm să miște piciorul.

„Inălțimea punții principale". Urmează indicativul.

Apadar sîntem pe puntea principală. O dîră lată, frîntă cu grijă, pornită tocmai de la linia de bază închipuește etrava navei. Iată și numerotarea coastelor de vas.

— Cît stă trasat un vas pe planșetele dv?

— Cîtă vreme îl construim.

Ochii maistrului Aurel Dinu sînt negri și nerăbdători.

— Motonava de 2.000 tone am șters-o zilele acestea. Facem loc pentru mineralier.

Pornim spre locul unde se trasează vasul de zece mii de tone. Poate că de asta era nerăbdător Aurel Dinu. Lucrează în șantierul naval gălățean de șaptesprezece ani. Nici un indiciu nu lasă să se întrevadă că ar avea în urmă atîția ani de producție. Multe vase — punți de legătură cu uscatul — s-au născut mai întîi în podul ăsta al halei de construcții, așa cum în prezent liniile ce se împlinesc pe planșeta spațioasă și totuși insuficientă dau primul chip geometric al noii nave.

Linia de bază se deșiră subțire, gradată din loc în loc.

Un arbore din trunchiul cărula împinzesc nesfîrșite ramuri. Reținem: Linia asta, care să suprapune într-un fel cu chila vasului, a fost zgîriată pe planșetă într-un moment pe care trasatorii, și nu numai ei, l-au simțit ca deosebit. N-au lipsit florile. Au trasat-o cele mai experimentate mîini: acelea ale lui Petrică Efimov, Ioan Popa, Dan Grancicov.

Petrică Efimov e un muncitor slăbuț, mărunt. In ziua aceea era și supărat. Are cea mai mare categorie de salarizare și de cîțiva ani are și ore la Institutul politehnic unde îi inițiază pe studenți în secretele meseriei de trasator. Grancicov e și mai tînăr, brunet, grăbit. Iar Popa...

— Ce trebuie să știe un trasator? pune cineva întrebarea.

Costică Rapotan enumeră pe rînd: cunoștințe de geometrie descriptivă, plană și în spațiu. Să se orienteze în desfășurări de planuri. Cunoștințe de desen.

— Cum vă creșteți oamenii?

Aurel Dinu arată o tablă de școlari, plină de curbe.

— Și apoi îi „ochim" și noi pe cei care pot fi trasatori.

— Ii „ochiți"?

— In fiecare an fac practică la noi mulți elevi ai școlilor profesionale. Uite, dintre ei au fost aleși Gh. Mocanu, Ilie Amăriuței, iar acum, Ulisse.

— Cine?

— Predescu. Noi toți îi zicem Ulisse.

— Dacă are numai un metru și treizeci, interveni Efimov parcă cu toată supărarea lui.

— Nu se supără?

— Da' de unde. Recunoaște că-i Ulisse.

Tălpile lui Dinu se odihnesc acum pe niște linii care, desciirate după codul trasatorilor vor să însemne etrava (partea ascuțită a vasului, cu care sînt despicate în două valurile). Codul acestei meserii se deprinde după veri și ierni petrecute în podul plin de lumină, în tovărășia zgîrieturilor acelora și a pisicilor așezate ca niște soldați de plumb (pisicile sînt niște greutăți de metal cu ajutorul cărora se fixează pe coordonatele trasate șipcile subțiri ale viitoarelor șabloane după care se taie jos, în hală, tabla pentru vase). O bucată de carton presoscoasă după tiparul de pe planșetă, însemnă: „Guseu flanșat, poziția 20, la coș 24, secția bordaj, mineralier 10.200".

Triunghiul acesta de neobservat își are locul lui știut cu precizie, destinul lui neîngăduit.

Intre puzderia de scînduri și șabloane, pe una din mesele aflate la trasaj era și un plan al platformelor plutitoare pe care sanatorul naval din Galați le execută pentru hidrocentrala de la Porțile de Fier. O mînă trasă cu putere de Petrică Dumitriu sau Ion Stanciu a sărit pînă lîngă planurile platformelor plutitoare. N-a trecut mult și sirena gravă a șantierului suna sfîrșitul pauzei de prînz.

— Ați vrea să lucrați la trasajul optic?

Efimov tresare și neagă zgomotos:

— Niciodată. Nu, nici în ruptul capului.

Era evident supărat în ziua aceea. Sau poate asta o fi la urma urmei opinia lui?

Viitorul aparține însă irevocabil trasajului optic. Șabloanele de scînduri scoase din sala de peste o sută metri lungime își pierd iesc, s-ar putea spune, ultimele lor zile de glorii. Trasajul optic are deja pavilionul lui (nu un pod oarecare în care vibrațiile de